

V tisk, četrtlet in celoto
izdaja in selja v Mari-
boru brez pošiljanja na
dom za vse leto 8 gl. — k.
za pol leta . . . 4 . . . —
za črti leta . . . 2 . . . 20 . . .

Po pošti :

Za vse leto 10 gl. — k.
za pol leta . . . 5 . . . —
za črti leta 2 . . . 60 . . .

Vredništvo in opravništvo
je v gosposkih ulicah
(Herrengasse) št. 117.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniha:
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje
6 kr., če se tiska 1krat,
5 kr., če se tiska 2krat,
4 kr., če se tiska 3krat-
veče pismenke se plaču-
jejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačat-
kolek (štempelj) za 30 k.
Rokopisi se ne vračajo,
dopisi naj se blagovajno
frankujejo.

Odprto pismo

g. M. Lohninger-ju, dež. in drž. poslancu.

Prečastiti gospod!

V 24. seji letošnjega deželnega zbora štajerskega, ko se je obravnavalo o proračunu štajerske dežele in o deželni prikladi za l. 1868 in 1869, ste Vi tako-le govorili:

„Kar me spodbuja danes govoriti o nakladi k posrednemu davku, to je okoliščina, da so v sosednji kranjski deželi že pred nekterimi leti segli po nakladi k povzitmni. Najnovejše čase se giblje agitacija s peticijami, ktera tje meri, da bi se združile vse slovenske dežele; potem bi mogli oni, ki kaj tacega nameravajo, poskušati praktične nasledke, ktere imajo na Kranjskem že upeljani posredni davki za deželne namene. O davkih, ktere plačujejo prebivalci Štirije in posamezni deželni oddelki za deželne namene, razširja se cela tropa neresničnih misli in štejemo si v dolžnost razširjevalce teh misli podučiti, da morejo kot možje, ki imajo kaj časti in vesti v sebi, preklatici neresnice, ktere so raztrosili. — Rekaló se je, da dolénja dežela za deželne namene neizmerno veliko plačuje, da je preobložena itd. Kar se tega tiče, le kratko časa si bom izprosil potrpežljivost visoke zbornice: Za deželne namene plačuje nekdanji mariborski okrog 54.286 gl., kar je prav malo v primeri s tem, kar plačujejo drugi deželni oddelki. Od kod to izvira, hočem gospódi razložiti; ta okoliščina je v zvezi s zemljiščno odvezo. Vsa zemljiščno-odvezna glavnica znaša 24.447.000 gl.; od teh spada 8.800.000 gl. na mariborski okrog, t. j. blizo 36% vse odškodne glavnice. Kakor nam je razvidno iz poročila odbora za zemljiščno odvezo, plačuje dežela za amortizacijo te svote 604.841 gl. Od teh pride računanih 36% na mariborski okraj 217.742 gl. Nekdanji mariborski okraj plačuje 777.224 gl. neposrednega davka in 23% naklada od tega iznaša 178.762 gl., ktere mariborski okrog v istini plačuje, ko bi imel zaprav 217.742 gl. plačevati; torej plačuje vsako leto 38.980 gl. premalo za zemljiščno odvezo. Ako ta znesek množimo s 45, dobimo prav čeden denarček 1.754.100 gl., kar mariborski okraj premalo plača za zemljiščno-odvezne namene. Ko bi moral torej mariborski okraj zemljiščno-odvezno naklado sam izpolnjevati, moral bi v 45 letih toliko več plačati in ko bi se še potrudili za ves čas obresti preračunati, dobili bi 3 1/2 milj. in več. Nočem tú dolénji deželi očitati, da premalo plačuje in da mora ostala dežela za njo plačevati; kajti jaz sem ud one stranke, ki pravi: „Štiriska je cela, nerazdeljiva dežela in bo to zmerom ostala“, in ktera celo nič ne prešteva, koliko ta del, koliko oni del dobiva ali plačuje; ampak pozvati hočem one, ki so raztrosili, da dolénja dežela preveč plačuje, da ako imajo kaj vesti in časti, svoje govornice preklatiche tam, kjer se jim je ugodno zdelo raznašati jih. Jaz hočem tu le za resnico pričati, ker mislim, da bodo nasprotniki, ki se brž ko ne teh razmer poprej niso preučili, to priliko porabili in preklatici raznešene govornice. Mnogo grajano graško mesto je leta 1867 plačalo

183.500 gl. deželne priklade; to številko bi si morebiti nasprotniki tudi lahko zapamtili. Zdaj pa mislim, da sem naše finančne razmere dovolj razjasnil in le želim, da bi posamezni gospodje prav resno jeli premišljevatí, kako nam bo prihodnje leto mogoče veliki primanjkljaj poravnati.“

Pri tem svojim govoru ste se večkrat obračali proti sedežem nas slovenskih poslancev in pri besedah o tistih, ki so raznašali, da spodnje Štirsko preveč plača, „tirjam, naj preklatiche te raznešene besede, ako imajo kaj časti in vesti“, ste posebno oštro menie od strani pogledali, kakor bi hteli reči: Ti si tudi eden tistih raznaševalcev! Nemci pa so Vam ploskali in Vaša hvala je donela po vsi dvorani, kajti zasolili ste jo porednim Slovincem in jih v sramoten beg pogнали z nepremagljivo baterijo številk.

Ker se je to zgodilo v predposlednji seji in se je že prihodnji dan končal deželni zbor, ni mi bilo več mogoče odgovoriti v dež. zboru. Zapomnil pa sem si Vaše besede in kakor hitro sem v roke dobil stenografična sporočila, preiskaval sem od Vas nevedene številke. Tudi meni gre resnica nad vse in ne dam si od nikogar očitati, da z raznašanjem neresničnih stvari skušam slepariti naše ljudstvo, ter ga zapeljevati na pota njemu škodljiva. Premišljal sem zato na tanko Vaš govor, pripravljen, te od Vas razodete razmere, ko bi se skazale resnične, brez ovinkov odkriti slovenskemu ljudstvu. To bi tirjala moja čast, ki si jo ne dam oskrunjevati in moja vest.

Pregledoval sem od konca do kraja deželni proračun, primerjal ga Vašim številkam in čudno — kaj najdem? Ravno nasprotno tega, kar Vi trdite; in to Vam zdaj hočem dokazati. Od Vas pa, kot moža, ki mu je mar za svojo čast in poštenje, moram tirjati, da tudi javno preklatiche svoje zmote, ker ste jih javno izrekli, in da ne motite naše slovensko ljudstvo z napačnimi, neresničnimi trditvami.

Vi trdite, da mariborski okraj ali slovenski Štajer plača vsako leto 38.980 gl. manj za zemljiščno odvezo, kakor bi to moral po razmeri oddelka svoje zemljiščne glavnice. Zračunili ste, da ta deficit bi znašal v 45 letih 1.754.100 gl. in z obresti vred celo tri in pol milijona. Res velika številka, le škoda, da ni resnična in le izvir velike računске pomote. Stvar je ravno narobe!

Cela glavnica štajerske zemljiščne odveze znaša 24.447.000 gl. Od teh spada na slovenski Štajar 8.800.000 gl. t. j. blizo 36% cele glavnice. Štajerska dežela plača na leto 604.841 gl. obresti in za amortiziranje cele glavnice v 45 letnih obrokih. Od teh ima torej slov. Štajar 36% ali 217.742 gl. na leto plačati. Vse to je tako, kakor Vi pripovedujete. A zdaj se začne Vaša pomota. Vi namreč dalje pravite, da spodnji Štajer plača 777.224 gl. direktnega davka na leto. Naslanjaje se na to številko zračunite, da spodnji Štajar le 178.762 gl. zemljiščne odveze plača na leto, tedaj 38.980 gl. premalo. Ta račun bi bil celo opravičen, samo da bi imel resnično podlago, t. j. ko bi spodnji Štajar res le 777.224 gl.

Listek.

Pisma gorenjskega pohajkovalca.

II.

„Zakesnela, osamela reva si, smiliš se mi. Imaš sicer to, česar si zaljubljeni zastoj želé, imaš perotnice, in lahko letiš iz mize za peč, izza peči na tram, iz trana še dalje v širni svet. Ali kaj ti pomaga; sama si in brez tovarštva in jaz vem, kako žalostno je, če je človek sam.“

Govorim namreč, dragi bralec, z malo muho, ki mi je na uho zabrenčala in zdaj žalostno pleše po mizi okrog mojega svečnika. Pozabila je bila, da zima pride, in v lastno nesrečo ni umrla. Mnogo dni je minilo že od svetega Urbana, kar se je rodila, mlada bila, svojega muhovca imela in srečno utekla nevarnosti žalostne smrti umreti. Zdaj pak vem, da jo življenje teži in vsi njeni naskoki so čini obupanja. Glej! zdaj je mrčes skočil na migalec moje stare ure na steni. Ali misli ustavljati tek kazalke zdanjoga časa? Trdno se obeša, visi. Stara ura pak se ne zmeni za ubogo malost, mirno gre naprej. Kazalec se je premeknil za minuto.

In kaj si geniju denašnjega stoletja, teku razvijajoče se zgodovine prihodnosti velikega Slovanstva nasproti, moj dragi človeček nemškovalček, ki se obrezaš nad vsem, česar se nisi naučil, obrezaš nad slovensko besedo! Pojdi, greva v belo Ljubljano in tam v Blatni vasi ti pokažem večo muho, kakor si ti, ki pa je vendar le muha, zastoj se obešajoča na majalec slovenskega „napreja“.

Mož tam živi, gibčen in uren. Nekaj let že na vse pretege pobira polena, ktera meče pred vrteče se kolo zdanjega časa, in meni da ga bude ustavil v tiru. Raznel se je v delu tako, da je slep in gluha za okrožje. Ne vidi, da se vrste nekdanjih pomagačev od dne do dne, od leta do leta bolj zredjajo, da se polena drobé, da kolo čedalje urneje teče. Podvojil je svoj ogenj, in vidim ga potnega obraza, vidim ga bledega od dela in jeze; kakor so Gigantje na nebo naletali, dviga skalo za skalo, da bi jo zalučil proti svetli zariji, ki temo jasni in ga bóde v oči. V deželnem zboru, v deželnem odboru; v političnem društvu, v kmetijski družbi; v mestni svetovalnici in v časopisni pisalnici; v brošuri in uvodnem članku; v notici in polemiki; tam

protestira tam toastira: povsod in povsod ga vidiš tem delavnejega, tem več polen nabirajočega, tem razjarenejega, čem bolj je videti, da zavira zastoj. V orijentu išče turške poslednje muhe pomoči, v Trstu mu je proti Slovincem pomoč komar, ki bi rad nekaj avstrijske krvi pil, razlike pravoslavne vere in katoličanstva mu je kamen, obilost slovenskih molitevnih bukvic mu je znamenje, da je en dekan veselo igro popravljal — mu je pesek za v oči, itd. — naročaj za naročaj polen išče in najde. Muha, ki jo vidim bi imela, ako bi mogla za svoj rod vneta biti, vsaj to edino tolažbo, da bode po njeni smrti o sv. Urbanu zopet cele trume njej enacih rodilo se, ki bodo namestu nje zasedale majalec na uri in nagajale človeškim nosovom; da bode tedaj naloga njenega življenja redoma nadaljevana. Moj Gigant v Blatni vasi še tega tolažila nima. Zanj in njegovo stvar ne bo nikdar naravne pomladi. Mlajši zarod vseskozi ni njemu podoben; starejšemu tovarštvu mora revež sam toastirati na odhod, in kar mu je še zvestega je presajeno in temu se neusmiljeno bliža gotova smrt brez preporoda po novi snovi. Tako vidimo moža delati za eno celo stranko in zares bi moral še tolikošén duh omagati pri valjenji ogromnega Sisifovega kamena.

Preučeni ljudje hoté trditi, da ni samó Mojzes iz vode izvlečen, da ni samó Venus Anadiomene iz morske vode rojena, temuč da je voda prvotni stan vseh organskih stvari, kateri bi se bili še le po dolgi vrsti razvoj vode oprostile, najprvo dvoživke postale, potem se še le zraku privadile. In čul sem lehkóživnega tacega učenjaka, ki je bil prijatelj te teorije (ktere jaz nečem preiskavati), da je djal: ker je mokrota naš prvoten element, zato ljubimo mokroto, zato pijemo radi vino, pivo in kar še rajše teče. Do vode, ki jo tako včasí zaničujemo, vračamo se vedno zopet in maščuje se za zanemarjenje, kedar imamo pivčevó bolezen. In najlepše, kar imamo v življenji: upanje, da naše delovanje ne bo zastoj, — nazadnje ako se res pripeti, da je zastoj, vodi izročimo, rekoč: upanje je splavalo po vodi. —

Zgrešil sem muho na urnem majalcu. Kupo sem natočil in napitnico bom pil: Slovenci! da bi kmalu prišel čas, ko boče moj Sifisus — kteremu sicer sivo starost želim — spregledal in razvidel, da Slovanstva ne bo podrl, da bi kmalu pel:

Moj up je šel po vodi
Le jadrajmo za njim!
Jurij Mlat.

plačal direktnega davka, ali prav za prav, ko bi deželna priklada se le naložila in jemala od teh 777.221 gld.

Vi ste to število menda pojemale iz sporočila dežel. odbora o novi cestni postavi (Beilage Nr. 25. C.). Tam res nahajamo, da cela štajerska dežela plača čistega direktnega davka 2.098.728 gld. na leto, od katerih spada 777.224 gld. na spodnji Štajer ali 37% zneska vseh dir. davkov. To število ste Vi porabili brez daljnega premišljevanja kot podlago svojega računa. Da bi pa Vi poprej le to bili poskušali in celi direktni davek od 2.098.728 multiplicirali z 23 (23 kraje. od gold. se plača za zemljišeno odvezo) bi Vam dobljena številka: 482.707 gld., mesto 604.841 gld., kolikor plačuje dežela, kaj bila dokazala, da se deželna priklada ne naloga na ta, temuč na večji znesek davkov.

Čudno, da tega niste opazili, tem čudneje, ker je v isti seji dežel. zbora, v kateri ste Vi svoj trumpf izigrali proti Slovincem, Vaš predgovornik g. J. žl. Kaiserfeld, kot sporočevalec finančnega odbora od besede do besede tako-le govoril: „Po predložkih c. kr. finančne direkcije so znašali direktni davki za l. 1867 po odbitih odpisanih davkih 2,672.816 gld. (!)“ in dalje: „35% deželna priklada na isti podlagi, kakor za leto 1868 znaša 935.485 gld.“ — Deželna priklada se tedaj ne naloži na 2,098.728 gld., ampak na 2,672.816 gld. Ta razloček izvira odtod, da se za podlago deželni prikladi ne jemlje le čisti, direktni davek, ampak direktni davek z tretjinsko naklado (Drittelzuschlag) vred.

Zdaj pa sami sprevidite, da je račun ves drugačen, kakor ste ga Vi izpeljevali. Kakor smo že zgoraj omenili in tudi Vi potrdite, plača spodnji ali slov. Štajer 37% vseh direktnih davkov, torej s tretjinsko naklado vred 988.941 gld. in tedaj za zemljišeno odvezo (23%) 227.456 gld. Po Vašem in mojem računu pa spada na slov. Štajer le 217.742 gld. zemljišene odveze na leto in po tem takem plačamo mi Slovenci vsako leto 9714 gld. več, kakor bi morali po svojem delu zemljišene odveze glavnic. Če ta znesek s 45 multipliciramo, dobimo ne malo številko **437.130 gld.**, ktere slov. Štajer v prid zemljišene odveze preveč plačuje. Ko bi torej slov. Štajer prisiljen bil, sam svojo glavnicno zemljišeno odvezo doplačati, prihranil bi si v 45 letih 437.130 gld. in ko bi se mi potrudili in priračunili še obresti za ves ta čas, prišli bi na **1.628.892 gld.** (!)

Po tem takem res, čestiti gospod! nimate nobenega razloga, nam očitati, da mi Slovenci premalo plačamo, in da mora ostala dežela še doplačati za spodnji ali slov. Štajer. Narobe je. Mi Sloveni moramo doplačati svoje gotove krajcarje, kakor moramo tudi mi Slovenci krvavi davek, t. j. vojake v veliko večji razmeri plačevati, kakor ostala dežela, ker je pri nas dosti več za vojaščino sposobnih mladeničev.

Vi sicer pravite, da je „Štirsko cela, neločljiva dežela, da bo to zmemrom ostala, in da zato ne računite, koliko mora plačati eden ali drugi del dežele“. Jaz Vam te sanjarije in osebne zaljubljenosti v historično pravo štirsko, ki ga pa Vaša pol. stranka sama ne priznava, ker zametuje dosti gotovejšo historično pravo česko, ne morem braniti. Zagotavljam Vam pa, da za tako „Gemüthlichkeits-Politik“ ne bode te našli prijateljev med Slovenci; kajti, prav „ungemüthlich“ se nam zdi, ostati v taki zvezi, od ktere le imamo bremena, dobrot pa malo ali nič. (Kon. prib.)

Zedinjenje Slovencev in graški deželni odbor.

I.

Štajerskemu deželnemu odboru, v katerem — dobro pomniti Slovinci! — ni nobenega izmed tistih poslancev, ktere ste vi, ktere so slovenske kmetске občine volile, — temu odboru se je za dobro zdelo na čez sto slovenskih prošelj do vlade, da Slovincem dá narodne šole, da nam c. k. uradniki samo v našem jeziku pišejo in uradujejo, in da se Slovenci zedinimo pod eno upravo, odgovoriti z dolgim „podukom“ pisanim v nemškem in slov. jeziku do Slovencev spodnjega Štajerja. Vemo, da deželni zbor odboru tega ni naložil, ne bomo pa tu preiskovali, kako deželni odbor od tega pride, tako odgovarjati na množevilne peticije, ki niso bile nanj, temuč na zbor in na vladno obrbene. Pridržimo si za prihodnje liste na posameznosti odgovarjati, da se skaže, da je koristno za nas zedinjenje, da je za nas Slovence silno potrebno in da imamo pravico to zedinjenje prositi in tirjati, kar smo tudi storili po postavnem poti. Torej je, če najpohlevneje govorimo, nepravilno od deželnega odbora če govori od „podpihovanja“ in „šuntanja“, od „zvižac“ in kar je v tem spisu še več tacih, za župane in občinske zastopnike, ki so one peticije podpisali, razaljivih besedi. Nemški deželni odbor graški menda ima Slovence za strašno neumne, da misli, ka se pri njih more le s „šuntanjem“, „podpihovanjem“ in z „zvižaco“ misel obuditi, da Slovinci hoče najprvo Slovinci ostati, dasiravno se je in se boče družih jezikov učil, kakor mu potreba. Pa o tem in drugem prihodnjič enkrat. Denes hočemo deželni nemški odbor, ki tako po očetovsko za nas skrbi, podučiti, da misel zedinjenja Slovencev ni „podpihana“, da tudi ni še le na taborih nastala in v onih peticijah izrekla se. Že leta 1848, so štajerski slovenski kmetje spoznali, kaj je dobro za njihovo narodnost, kaj so njih pravice kot del naroda, kaj smejo tirjati, da bodo njih otroci ostali, kar so oni: Slovenci. Že leta 1848, ko ni bilo še nemškega graškega odbora, da bi bil v pravični zahtevi Slovencev šuntanja iskal, že ta čas so Slovenci spodnjega Štajerja to želeli, kar žele denes čez dvajset let in kar bodo z vsemi postavnimi pripomočki doseči skušali, dokler se jim ne dá. Mnogo prošelj je bilo tačas poslanih do Nj. veličanstva, cesarja Ferdinanda, z obilnoštevilnimi podpisi. Eno teh prošelj spodpisi vred tu probčimo od besede do besede:

Vaše c. kr. veličanstvo!

U najvišjem razglasu 25. maliga travna t. l. u 4. §. je usem narodom avstrijskiga cesarstva obljubljeno, de se jih na-

rodnost in jezik ne imata pritiskavati. Prepričani, de naša narodnost in jezik se ne moreta razviti, če Slovenci raztreseni ostanejo in če se jih jezik u šole in u kanclije ne uvede, prepričani dalje, de zedinjenje slovenskih krajev z nemško zvezo ne samo našo narodnost u nevarnost bi pripravilo, ampak tudi celo cesarstvo oslabilo, smo mi podpisani Slovenci na svetli prestol vašega c. k. veličanstva sledeče prošnje položili:

1. de bi se u treh gubernijah: ljubljanski, graški in tržaški raztreseni slovenski narod u eno kraljestvo pod imenom „Slovenija“ z svojim deželnim zborom sklenil;
2. de bi se slovenski jezik u šole in kanclije uvedel; in
3. de se Slovenija z nemško zvezo ne zjedini.

V Slovenskih goricah 1848.

Vencel Čizek, Franc Krempel, Jožef Peklar, Matija Zemlič, Franc Horvat, Janez Kosman, Andrej Krempel, Jožef Kovačič, Matija Buntarič, Mat. Gomilščak, Jakob Kovačič, Janez Štandeker, Matija Čolnik, Miha Ferš, Janez Johan, Mihael Kajdin, Matija Mavko, Ant. Divjak, Franc Zedel, Jožef Nedok, Leopold Šajher, Juri Čeršner, Juri Kavčič, Peter Rošman, Franc Mencenič, Mihael Holcman, Janez Merčnik, Franc Nedok, Martin Krempel, Jožef Senekovič, Matija Krempel, Jožef Fridav, Anton Donek, Juri Volf, Tomaž Spigel, Jožef Štrakelj, Gregor Semenčič, Anton Javševc, Anton Štelcar, Miha Gomuršak, Anton Majšar, Miha Majšar, Anton Potočnik, Jože Zetel, Florijan Marensko, France Ferš, Janez Kranar, Jakob Žigert, Matija Recek, Lovrenc Koebek, Juri Ozrnik, Anton Šilec, Anton Jurkič, Juri Srnec, Anton Vurner, Franc Fresterl, Pavel Kavčič, Janez Mračnik, Florijan Senekovič, Anton Duh, Janez Gomilšek, Anton Markovič.

Tako so ti prosti možaki slovenski prosili že pred dvajsetimi leti ravno to, kar prosijo denes nekteri izmed njih sami, drugih že več ni, in nastopili so sinovi. Gibanje se je od tačas naraslo; narasča se tem vedno bolj, čim bolj se Slovinci zaveda. Zelo se odbor štajerski moti če misli, da bo s tem svojim „podukom“ ustavil naravni tek reči.

Avstrijska politika.

Mnogorazširjena, kakor je bilo po vsej pravici sumiti, od Beusta podkupljena Augsburška „Allg. Ztg.“ menda čuti, da v Avstriji ni vse tako stalno in lepo, kakor so jej oficijozni dopisniki iz Dunaja že leto in dan malali. Kakor je vseh tacih listov navada, da ob pravem času zasuknejo, svoje „resnicoljubno imé“ pred dežjem pod streho spravijo, tako prinaša tudi ta list obširen članek, ki je različen od prejšnjih vedno lepo in vse svobodno videčih razprav o Avstriji. Dolžnost nam je, nekoliko iz tega zanimivega članka povzeti. „Misliło bi se — pravi — da je takrajlitavsko avstrijsko ministerstvo z zmago, ki jo je dobilo v brambovski postavi, zopet utrdilo se ter da vladna stranka in ljudstvo veselo gleda v prihodnost. Temu pa ni tako; kajti če že z ninar pustimo, da uvedenje nove brambovske postave, in iz nje izviračo večji davki ne morejo nikogar navdušiti, gledamo s strahom še eno nerešeno vprašanje zadaj stoječe, in to vprašanje se imenuje: razpor med ustavo in njo ne priznajočimi narodnostmi. Da se ne more govoriti o rednih razmerah in dokončanem ustavnem delu avstrijsko-ogerskem, predno se ne na čisto ne pride s Čehi in Poljaki, če že ne govorim o kupčeku Italijanov v Trstu in o zdaj prav skromnih in pohlevnih Slovincih; to bo vsacemu jasno, kakor tudi, da je zdanje stanje Giskrovo in decemberske ustave Čehom in Poljakom nasproti, prav zelo podobno Šmerlingovemu in februarne ustave Ogrom nasproti . . . Sôvraštvo dunajskih okrogov zoper Čehe je denes ravno tako veliko, kakor je bilo nekđaj Ogrom nasproti. Čehi imajo na Dunaji strastne sovražnike, kakor se je nekđaj sovrážilo vse, kar je ogersko, in napačno se misli in upa, kakor se je nekđaj s Šmerlingom vred misliło. Dunaj je politično lahkoživ, ima obilo dobrih juristov in pomanjkanje državnikov, ne pozna razmer v kronovinah, kar je glavna stvar. Ogerska je bila, kakor je zdaj Češka in Poljska za dunajske politične okroge „neznana zemlja“ v zemljepisnem in političnem obziru. Kar se Češke dostaja, mislijo, da je gibanje malostno, ker pravijo da le ena stranka dela zoper ustavo, velika množica pa ostaja mirna . . . Ali ta stranka je ves česki narod, podpiran po večem delu plemstva in duhovščine. Jaz trdim, na podlagi osebnega prepričanja, da se vse, kar je Čeh, udeležuje agitacije, naravno pa je, da je hrum v središči glasneji in hrupneji kakor v obročji. Nezadovoljna stranka se kaže nepristranskemu ogledovalcu kot narodna, ne kot politična stranka. In ker je zoper narodno gibanje brez-pogojno zatiranje nevarno in za dalje časa nemogoče, zato tirja česko vprašanje rešenja prav kmalo.“

Moč česke opozicije povdarja pisatelj s tem, da plemstvo in svečenstvo odvažno drži se česke stranke; zatiranje časopisov in taborov je razdražilo ljudstvo. Nemška stranka, dvojno manjša, se sicer poteza za ustavo, pa ni edina, ni energična in ne gibčna, temuč razprta kakor nemška stranka povsod v Avstriji.

„Druga iluzija, ktero imajo na Dunaji — pravi dalje — dostaja se Poljakov. Tudi o Galiciji se govori: ljudstvo se ne udeležuje agitacije, kar je le tolikanj resnično, da se ljudstvo tam baš ničesar ne udeležuje. Gotovo pak je, da, če vladni organi rabijo neizvršeno cesarsko potovanje proti deželnemu zboru med narodom, poplačuje jim narodna stranke z enakim enako, in pripoveduje ljudstvu, da je dunajska vlada potovanje zadrževala. Kar pa sicer zna v deželi pisati in brati, to spada med narodno stranko . . . Vsak kdor se je potrudil podučiti se o političnem mnenji v deželah samih, bode pritrđil, da Poljaki in Čehi v načelu eno in isto hote, t. j. postavno

razširjeno deželno avtonomijo, kakor so jo Ogrji Hrvatoma dali.

Pisatelj tega članka nadalje misli, da je pogodba Magjarov s Hrvati imela velik vpliv na politiko Čehov in Poljakov, da je njih opozicija s tem utrdila se. Poljaki se bodo konca delacijskih sej oglasili za svoje tirjate. Državni zbor jim jih bo dovolil, ali ne dovolil. Če jim bo dovolil, prisiljen bo dovoliti tudi Čehom in ustava se bo skozi in skozi morala premeniti. Ako jim ne dovoli ali premalo dovoli, popustili bodo Poljaki državni zbor in potem morda tudi Slovenci in Tirolci. Agitacijam bi potem moglo upirati se le s poslednjim pomočkom, obsadnim stanjem in vojaškimi ces. namestniki. Največ napako torej dela ustavoljubna stranka, če se strogo drži ustave in razpor daljša s tem, da ničesa za spravo ne dela. . . Pogubno je, če Nemci (v Cislajtaniji) hote drevo posekati in potem sadje pobrati. . . Ob prajem času naj državnik umejo stanje, in naj vstanejo in popravijo brez tesnosrčnosti in brez strasti*.

Priobčujemo ta članek iz dveh glavnih razlogov. Prvi je ta, da je tako pomenljivo znamenje, da celo tisti tujezemci, kateri so dozdaj verovali, da je Avstrija zdaj v svobodi in v cvetju, spoznavajo pravo stanje naše Avstrije, ter da obupujejo, ka bi mogoče bilo dalje tako vladati in narodno opozicijo slovanske avstrijske večine prezirati. Drugi razlog pak nam je slovenska politika, ali bolje: politika središča Slovenije, Ljubljane. Ta članek zopet kakor s prstom kaže našim poslancem, da krivo pot hodijo (glasovaje za ustavo, za veliko vojaštvo, za dispozicijsfond itd.) in da bi bili morali v ljubljanskem zboru, kjer imajo večino, javno in skupno izreči, če hočejo kaj za svoj narod doseči. Ta članek je gotovo toliko nepristransko, brez strasti pisan, in vidi se mu skrb za ohranitev Avstrije, da jih enacih v nemškem časopisju malo nahajamo. In vendar govorec za podeljenje pravičnih tirjatev Čehom in Poljakom nas Slovence kot skromne t. j. tihe ljudi, ki na ljubega Bogá očeta zaupajo, sicer pa nimajo posebnih težav in zahtev — čisto na stran odrine, da, še menj važnosti prišteva, kakor tržaški čez morje škileči kliki. In po postopanju naših državnih poslancev, po mirnosti ljubljanskega deželnega zbora, mu ni zameriti, da nas tako sodi in da nas tudi drugi tako sodijo. Strašno daleč smo jo pritirali v politiki.

Politični razgled.

Gosposka zbornica je konečno potrdila. Zbornica, ki je skoraj brez vsacega voditelja, odkar je odstopil Auersperg, bolj in bolj zopet zahaja v roke slavnoznane g. Schmerlinga. Koliko pomena ima vse besedovanje tega zbora, jasno dovolj kaže stavek odborovega poročila: Znamenje in delo domoljubja ima tiktat biti, da se kaj ne spremeni v postavi, ali sklene kaj nasprotnega.

Proračunski pododbor cislajtanske delegacije je redne stroške vojnega ministerstva zmanjšal vsega vkup za 7.644.488 glđ. Vojni minister je rekel, da bi potem ne mogel shajati, ako bi ne hotel armade območ deti in v velik nered spraviti. Če se sklicuje pododbor na besede Giskrove, da so vsi monturini magazini prenapolnjeni, trdi vojni minister, da je rad pripravljene peljati gosp. Giskra po magazinih kjer se bo prepričal, da so magazini sicer napolnjeni, a samo z nerabljivo obleko iz leta 1866. Ko bi delegacija proračunov skrajšanje potrdilo, ne ostalo di mu družega nego prihodnje leto tirjati, kar bi mu zmanjkalo.

V peštanskem zboru so Magjari rešili — ali bolje, presekali vozal narodnostnega vprašanja. Zastopniki srbske, slovaške, romanske in celo nemške narodnosti so se, dasiravno v veliki manjšini, Magjarom nasproti krepko branili potrjenju postav, ktera da magjarščini vso pravico, družim jezikom le drobtino. Magjari so vzeli Deakovo osnovo ze podlogo podrobnega posvetovanja. Ni dvomiti, da bo postava potrjena. S tem potrjenjem pa si najbrž podpišejo Magjari smrt. Oni hoté magjartiti druge narodnosti. Te narodnosti pa hote živeti in bodo hotele. Vnel se bo boj na žive in mrtve, boj med slovanskim elementom, ki ima sorodnikov in pomoči pri njih okoli in okoli, in med magjarstvom, ki je osamljeno brez sorodnih narodov (izvemši morda bolno Turčijo, ki sama sebe ne more hraniti). Kdo bo zmagal?

Ogerski vladi, ali prav za prav ogerskim deželam žuga stara avstrijska holezen — deficit. To vprašanje zdaj vsa druga preupija. Da bi se mu izognili, radi bi bil nekteri v že dovoljenem proračunu odbili nekoliko odstotkov, n. pr. 2 % od uradniških plačil, 5 % pri stroških ministerske uprave, 10 % telegrafu in pošti. Ministri pa se temu ustavijajo. — Tako mlado in že — deficit! Ves primankljaj bo znašal v rednem delu 5—6 milj. v izzunrednem 2 milj. in pa 10 milj. za oboroženje in ustanovitev honvedske armade.

„Pester Bl.“ pripoveduje, da je zarad stroškov za pokojnino, ktere ministerstvo tirja, nastal resen razdvoj med Deakovo stranko, ki bi utegnil še ministersko krizo za seboj potegniti. Deak more vse moči napenjati, da bi kaj takega odvrnil.

Ogerska postava o narodnostih neki ne bo dobila med sedanjim zasedanjim še najvišega potrjenja.

„Corresp. de Berl.“ pripoveduje, da tirja Prusija, ko bi Danjski odstopila severne pokrajine šlezviške, 1. naj se odmeri meja. kakor odgovarja vojaškim pozicijam, ti pa strategiki, 2. naj se doženo poroštva, ktera bodo varovale pravice Nemcev, ki se vrnejo pod danjsko vlado. Bog vedi koliko ravno ne bo teh Nemcev, vendar zastdujejo, da g. Bismark ne izpolni določil praškega pomirja, in da sme g. Beust v lepo pisanih notah tušjim vladam in pa delegacijam zadovoljno razlagati, kako je mirivno posredoval med Prusijo in Danjsko. Kaj pa da pruski listi kažejo, da je prav za prav le olje v ogenj prilival.

Deželni zbor pruski še zdaj ni določil, kaj se ima zgoditi z dvema šlezviškima poslancema, ki nočeta prisega na deželne sostave priseci. Eden poslanecv je nasvetoval, naj se obotavljajoča šlezvičana ne puščata v zbor-

nico, dokler ne prisežeta, njih mandati pa naj ostanejo veljavni. Šlezv. poslanec Kryer je bral svoje izrekovanje, da njegovo obotavljanje nima vestnega, ampak narodnopravne in narodne razloge.

Iz Dunaja se dopisuje Bohemiji: Kakor sem izvedel od častljive strani, dobil je novi avstrijski poslanec v Rimu, g. Trauttmansdorf, razen posebne instrukcije še zaukaz seboj na pot, da naj svetemu očetu in pa nižemu državnemu sekretarju kardinalu Antonelliju v obče razjasni razmere, kakoršnih zdaj pač ni tajiti, da so med papežovo stolico in pa med c. kr. vlado ter jima na srce položi, da bi še dalje tirano sovražno vedenje proti Avstriji moglo škodovati le Rimu in katoliški cerkvi; da je torej modus vivendih kteremu bi sicer dunajska vlada prav rada svojo roko ponudila in pa mirno sodelovanje v tej zadevi le sveti stolici na korist. Temu se še pristavlja: Grof Trauttmansdorf ima na dalje napotilo, naj pri tacihi okoliščinah kardinala Antonellija pozornega čini na nasledke razdvoja, ki bi se še kaj časa nadaljeval. Čakati je, kaj k temu reče v tacihi stvarih zvedeni Rauscherjev „Volksfrd.“ in po njem „Gratz. Volksblatt“.

Mazzini, kterega nekteri imenujejo naj plemenitejega človekoljuba in najboljšega italijanskega rodoljuba, drugi pa smrtnogrešnega rovanja, vendar ni še umrl; za zdaj mu je nekoliko odleglo, a ni upati, da bi popolnoma ozdravil.

„N. fr. Pr.“ si pušča iz Pešte brzojavljati: „Romansko ministerstvo Bratiano je ponudilo, da odstopi iz službe. Cogolnis cheano ima nalogo zbrati novo ministerstvo“. Brzko ne je to-le — goska dunajskega časnika ad majorem Beusti gloriam, češ da je ta vsemogočni državnik odpravil ljubega ministra.

Iz Bukarešte je vse prej čuti, nego potrjenja „Presinega“ telegrama. 27. t. m. je pričel knjez zborovanje deželne kamere s prestolnim govorom, kjer pravi, da so izvrstne ne le okoliščine po deželi, ampak tudi njegove razmere do zunajnih držav; finance so cvetoče, posojil ne bo več treba. Ceste so se zadnje leto več zboljšale, nego zadnjih 30 let vsega vkup. Glede zunajne politike mu zaukazujejo pariške pogodbe in pa deželni položaj najostrejo neutralnost, proti kteri se vlada tudi nikdar ni pregrešila. V dokaz dobrih zunajnih razmer navaja knjez konvencije z avstrijsko - ogersko monarhijo in pa z Rusijo. Razen tega je njegova vlada ravno zdaj v dogovorih z rusko vlado, da bi ne sodili več ruski konsuli v deželi bivajočih Rusov. Knjez se nadeja, da bodo tudi druge vlade ravno tako pokazale svojo dobro voljo za deželno blagostanje romansko. H koncu knjez še opominja k slogi in da naj bi vsi prepri med strankami nehali. — O ministerski spremembi torej ni bilo slišati ni besedice in imenovani dunajski časnik je le svetu oglašil, kar bi želel, da bi se bilo zgodilo, ker je sem ter tje — posebno kedar se kakor zdaj razgovarja o letnem proračunu — treba, da morejo dunajski ministraški listi kazati na veličastne vspehe v zunajni politiki gospoda Beusta.

O osodi poljske resolucije se pripoveduje: Gališki deželni in pa državni zbor volita vsak svojo deputacijo, ki se snideti pod predsedstvom ministra notrajnih zadev in se posvetujeti; kar bi se tu prijateljsko sklenilo, predložilo bi se kot vladni natvet državnemu zboru. — Temu nasproti zagotavlja „N. fr. Pr.“: Resolucijo ima ministerstvo v rokah in poljska stranka čaka, bo li vlada kaj storila. Ako slednja ničesar ne stori, ponovil bo gališki zbor resolucijo prihodnje leto. Ali zapustiti ustavna tla in državni zbor, na to ne mislijo Poljaki. Potem znajo pač še marsiktero leto resolutirati!

„La France“ naznanja, da se je v Romanijo zopet pripeljalo orožja in streliva. Amerikanska ladija obložena z orožjem in s 132 centov smodnika je nekoliko tega blaga pustila v Galacu, drugo pa je odpeljala v Giurgevo. „France“ trdi, da bi se ne smelo verovati, ko bi romanska vlada kaj nasprotnega zagotavljala.

Mednarodna železnična konferenca v Peterburgu je sklepala, kako se ima neposredna prometa pomnožiti in zlajšati, kako se ima odpraviti vse nepotrebno pregledovanje na ruski granici, kako bi naj se blago hitreje prevažalo in naj bi se znižala železnična vožnina v Nemčiji, Franciji in Rusiji.

Razne stvari.

* („Tagblatt“) je našemu dopisu iz Ljukljane zastran njegovih člankov „kein Jeschza mehr“, ves uvoden članek št. 88 odmeril, isti „T. B.“ ki sicer govori o „mageren politischen tisch der nationalen“. Po svoji navadi je zavrtel našega dopisnika trditve, da potem laglje govori o nizki stopnji slov. žurnalistike in o nepravičnosti naše sodbe. Nihče ni trdil, da je navajanje dat samo po sebi sramotenje naroda. Ali to se je reklo, da jih „Tagblatt“ navaja iz sovraštvu proti slovenstvu in to je grdenje. Man merkt die absicht und wird verstimmt. — Drugo je če se napake omenjajo s poštenim namenom, da bi se odpravile, ali pa če se navajajo s tistim škodeveselim obličjem kot orožje zoper slovenstvo sploh, kakor je v „T. B.“ navada. Smešno je, če Slovencem „Tagbl.“ nevednost v statistiki in družih rečeh očita, ker vendar vemo in op sam najbolje ve, da lahko na prste ene roke sešteje tiste može, ki so mu zmožni količkaj spisati. V hiši obešenca naj se o vislicah ne govori. Ako nam vi očitate, da ne znamo za kmeta pisati, da nimamo nobenih bukev, ki bi jih kmet razumel: na noge nemški kulturci! Saj pravite da delate za ljudstvo; prosta pot, prekosite nas, spišite vi kmetu bukev, pridobiti vi ljudstvo za-se, kajti če hočete živeti, krvavo vam je treba, kje kako koreninico zasaditi. Pa kar ste se na tem polji skušali, bilo je vse vrló slabo. Najboljši vaših ljudi se je pri zadnjih volitvah poskušal z brošuro v našem jeziku. Koliko je dosegel in koliko mi?

* (Mlada nevesta). Iz notranje kranjske se poroča, da bo tam v zakon stopila deklica, ki ni še več stara kakor 13 let in 7 mesecev, kteri se pa navadno prisoja kakih 17 let. Politična uradnja je že dala potrebno dovoljenje za zakon, kteremu je morebiti v južnih krajih mnogo enacih, med Slovenci pa se vendar sme šteti med prav redke slučaje.

* (Staroslovanski denar.) „M. C.“ pripoveduje, da so našli v Brnu, ko so popravljali palačo Kauničevo, med drugimi tudi staroslovanski penez.

* (V Gradiški, v jetnišnici) je bil že zopet hud upor. Začel se je s tim, da je en jetnik z okna vojaškega stražnika zmérjal in sploh Ogre in vojaščino grdil. Vojak je dolgo trpel, potle pa je hotel ostrašiti, predrznega jetnika s tem, da je v zrak ustrelil, pa nehoté psovavca zadel in ranil. Zarad tega je nastal velik hrup med jetniki. Bilo je to 18. t. m. Drugi dan so hoteli obhajati gospodje jetniki obletnico, od kar so slekli avstrijskim vjetnikom železje. Ali ker se že dalje časa nič kaj spodobno ne obnašajo, jim ni hotelo oskrbništvu tega dovoliti. Na to se vprejo vsi, okoli 300, in nočejo delati; niso prišli ni kuhat, ni kuriti. Dva dni so se raji postili, ko da bi se bili kakega dela lotili. Ko se je neslo bolnikom kosilo, so začeli strašno razsajati, da se je vse Gradišče prestrašilo. 20. zvečer so se pomenili jetnišnični adjunkt, okrajni glavar in vojaški poveljnik, stotnik Gruber, in sklenili, da se imajo naslednji dan, 21. t. m., uporniki k delu prisiliti. Ali zelo modri gospodokrajni glavar ni mogel tega povelja izvršiti, ker je jetnišnični adjunkt rekel, da, če se to stori, on zdajci službo popusti; vojaški poveljnik pa je odrekel vsako nadaljno pomoč, češ, da, če se tržaški ukaz izpolni, ni mogoče več upora ukrotiti. 21. t. m. zjutraj se je podal stotnik Gr. na čelu ene kompanije vojakov v sobane, prisilil jetnike k delu in se polastil nekterih kolovodjev. Zdaj je v jetnišnici zopet mir in red.

* („Tabor pri Šempas-u“) je naslov knjižici, ki je ravno kar na svetlo prišla in obsega popis vsega, kar se je pred, med in po taborji godilo; ponatisnjeni so tudi vsi govori. To je spominek na tabor in nadjati se je, da si ga omisljijo vsi, ki so se taborja vdeleželi, pa tudi taki, ki niso bili zraven. Knjižica obsega 2¹/₂ tisk. poli in velja samo 20 soldov. (Dobiva se pri g. Ernestu Klavžar-ji, deželnem uradniku.) „Dom.“

* (Vabilo *) „Slovenski Prijatelj“ pride k novemu letu spet koledovat na duri preljubih Slovencev. Tudi leta 1869 bode „Slov. Prijatelj“ izhajal kakor letos in donahal:

1. Popolnoma izdelane pridige za vse nedelje in praznike celega leta. V ta namen imamo že pripravljene rokopise od raznih slovočih pridigarjev iz vseh slovenskih dežel.

2. Pod napisom: „Kratko pa dobro“ osnovane pridige tudi za vse nedelje in praznike. Silna potreba je, da naše dni gg. pridigarji večkrat in goreče govoré o Jezusu Kristusu, o kat. cerkvi, o papeži, o posamnih verskih resnicah. To priporočajo vsi škofje, vsi voditelji duhovnih vaj in to potrebo tudi vsak sam lahko spozna in čuti. V tem duhu bo poskušal podpisani vrednik take osnove narejati.

3. Pridige za druge cerkvene priložnosti, pri katerih so govori v navadi: o cerkvenih shodih, pri novih mašah, pri porokah, pri pogrebih, pri darovanjih za uboge itd.

4. Keršanske nauke od ssv. zakramentov naprej. Ti keršanski nauki so osnovani tako jederno in jasno, so pisani tako gladko in umevno, in donajajo toliko izgledov in povestnic, da se lahko in po vsej pravici merijo s kerš. nauki kterega koli jezika ali spisatelja.

5. Vse oglase o družbi sv. Mohora; to se godi posebno zavoljo tega.

*) Ne prilastujemo si razsodbe o tem cerkvenem listu; naš duhovni svetnik pa, kterega smo po zaukazu „Damičnega“ dopisnika iz Maribora za svet vprašali, rekel nam je, da smemo z najboljo vestjo priporočati list mnogokušane slov. rodoljuba, in da bi mogel „Slov. Prijatelj“ posebno ustrezati duhovnikom po deželi, ki ne morejo imeti pri rokah potrebne knjižnice.

Gostilnica

EUROPA

V Trstu na Kosarnskem trgu

se je odprla, prav krasno je opravljena in ima lep razgled, postrežba je zelo cena.

Fr. Krassnig.

Janez Lacher.

Bogata zaloga raznovrstnega pohištva, katero se tudi za dalj časa posojuje, na stolnem trgu hiš. št. 184 v Mariboru.

da tisti gospodje, ki so nam vsaj za 5 družnikov ob enem letnino poslali berejo, da nam je denar v roke prišel.

6. Prestave čč. gg. duhovnikov po vseh slovenskih škofijah.

„Slovenski Prijatelj“ velja za naprej 4 gold. 30 kr. Poština je že letos poskočila; za posamne naročnike je to le nekaj krajcarjev, za nas pa znaša to še čez 200 gld. Povečali smo „Slov. Prijatla“ za celo tiskano polo, dajemo tti pole prav tesno tiskati, — prvotne cene pa vendar nismo povišali. Zdaj pa ne moremo več, ako nočemo za ves trud še očitne zgube.

Čč. gg. stari naročniki ostanite nam tudi za naprej zvesti; ne glejte na 30 kr.!

Novim čč. gg. naročnikom dajemo vse do konca leta 1868 izišle keršanske nauke za šest goldinarjev. Ti keršanski nauki obsegajo že 162 tiskanih pol, tako da ena tiskana pola še na štiri krajcarje ne pride. Po dokončanem delu cena veliko višej poskoči; zatoraj le urno!!

Vse čč. gg. naročnike lepo prosimo, naj naročnino svojo pošljejo ob novem letu; tiste gospode pa, ki so kaj še na dolgu, lepo prosimo, naj svoj dolg tudi zdaj ob novem letu poravnajo.

Naročnina 4 gld. 30 kr. naj se nam pošilja v frankiranih listih! Srečno!

V Celovcu 15. novembra 1868.

And. Einšpieler.

* (O graških Slovencih) se piše „Prim.“: Ko se je pričelo medsebojno poganjanje o združenji, prikazale so se tri stranke. Ena je hotela nepogojni in brzi pristop k slovenski besedi, opustivši vsa druga društva in sleherno razgovarjanje, češ da eno velikansko društvo more z veliko večim vspehom delati in slov. duh širiti, nego tri druga društva, ki bi samo životarila. — Druga stranka hoje se, da bi se po rečeni poti znalo več izgubiti nego pridobiti, bila je za to, da se „Slovenija“ tako dolgo ohrani, da se slov. beseda zmožna skaže svoji nalogi. Ta stranka je bila med dijaki po številu naj večja. Tretja stranka, obstoječa iz Srbov in dalmatinskih Hrvatov, če ali poseben odsek dijakov v slov. besedi, ali ko bi to ne bilo mogoče, posebno dijaško društvo. Ta stranka je že preteklo spomlad novo društvo, ki ima specifično dijaško biti, z imenom „Sloga“ osnovala, koje društvo pa še le zdaj meni v življenje stopiti.

Previdevši, da slov. beseda vrlo napreduje, in da je Slovanom treba zedinjenih sil tudi v Gradcu, zedini se druga stranka s prvo po pristupu Slovenije k slov. besedi. Da bi bila zveza popolna, da bi slov. beseda v svojem naročji imela ne samo Slovence in Čehe, ampak vse tukajšnje Slovane, zlasti vse slov. dijake, sklicali so gg. Majncinger, Marn, Oblak in Al. Poznik 3. t. m. glavno skuščino vseh slov. dijakov v Gradcu, pri kateri se je v dveh sejah z ogromno večino sledeče sklenilo:

I. Slovenska mladina v Gradcu želi literarno zvezo, in sicer

II. ta literarna zveza se uresniči v slov. besedi.

* (V Vielički) na Poljskem, kjer sol kopajo, je iz zemlje prodrla voda studenčnica. Kolikor si prizadevajo z umetnimi trobelkami vodo iz šahtov in solnih jam izpraviti, narašča se vedno, in bati se je, da bode državni kasi na neizmerno škodo.

* (Preširnova beseda). V sredo 2. decembra napravijo novomeški dijaki v proslavljenje Preširnovoga rojstnega dne „besedo“ s petjem in godbo. Program jej je tale: 1. Slavnostni govor, 2. Dramatična deklaracija „Krst pri Savici.“ 3. Igra „Slep ni lep.“ 4. Konečni govor. — Začetek ob poli osmih zvečer. Namesto ustoppnine prostovoljni doneski za Vodnikov spominek.

Naznanilo.

Podpisani s tem. spodobno naznanja, da bo od 2. decembra naprej napravil v hiši št. 34 v Graškem predmestji zalogo toliko priljubljenih **umetnih močnatih izdelkov**, in da bo od te (dobe naprej) zmerom dobro založen z različno moko iz prave banaške pšenice, ki se bo suho pomlevala. Tudi se bode pri njemu lahko vsako žito zamenilo za moko, in se žito tudi prodalo.

Zapisek cene lahko dobi, kdor ga tirja.

V Mariboru 25. novembra 1868.

Ludwig Fraue,
posestnik umetnega mlina v Lipnici.

Cena moke.

Za gotov denar brez odgovornosti, da bi se cena povečala, v avstrijski vrednosti za dunajski cent.

	100 funt. dun. pez.		100 funt. dun. pez.
	gl. kr.		gl. kr.
Pšenična moka.			
Cesarski cvet, posebno lična	11 —	Ržena moka, rujava	5 —
Cvetna moka	10 —	„ „ črna	4 —
Pekovska „	9 —		
Prednja moka, lična	8 —	Ajdova moka itd.	
Moka za zemlje	6 —	Ajdova moka, prve vrste	12 —
Srednja moka, bela	5 —	„ „ srednje „	9 —
„ „ rujava	4 —	Polenta, lična	5 —
Beli gres, debelo mlet	11 —	Turščini gres, bel in rumen	6 —
„ „ drobno „	11 —	Kaša, brezmočnata	4 50
		Zmešana moka	2 75
Ržena moka.		Otrobi, pšenični	2 60
Ržena moka, cvet	7 50	„ rženi	2 60
„ „ belkasta	6 50		

Dunajska borza od 30. novembra.

5% metalike 58 fl. 75 kr. Kreditne akcije 239 fl. 40 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. 60 fl. — London 117 fl. 70 kr.
5% narod. posojilo 64 fl. 60 kr. Srebro 116 fl. 50 kr.
1860 drž. posojilo 90 fl. 90 kr. Cekini 5 fl. 55 kr.
Akcije narod. banke 678 fl. — kr.